

Годишен доклад на ЕСП за 2021 г. — Речник на термините

Термин	Определение
Авансово плащане	Предварително финансиране на определени дейности през даден период.
Ангажимент за агроекология и климат	Всяка една от набор от незадължителни практики, надхвърляща обичайните екологични изисквания и даваща право на земеделските стопани да получават плащане от бюджета на ЕС.
Ангажимент за изразяване на увереност	Вид одит, който се предприема с цел изготвяне на становище относно предмета на одита, например надеждността на финансовите отчети или редовността на операциите.
Атестация	Подход, прилаган при предоставянето на одитна увереност относно финансова информация, други данни или конкретни декларации, изготвени от одитирания обект.
База данни Arachne	Инструмент за извличане на данни, разработен от Комисията с цел подпомагане на управляващите органи при администрирането и управлението на ЕСИ фондовете.
База за начисляване на ДДС	Обща стойност на стоките и услугите, за които се прилага ДДС.
Безвъзмездна финансова помощ	Неподлежащо на възстановяване плащане от бюджета на ЕС към даден бенефициент.
Бенефициент	Физическо или юридическо лице, което получава безвъзмездна финансова помощ или заем от бюджета на ЕС.

Брутен национален доход (БНД)	Стандартна мярка за богатството на една държава, основаваща се на приходите от национални и външни източници.
Бюджетен орган	Термин, използван по отношение на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз, когато те упражняват правомощията си за вземане на решения във връзка с бюджета на ЕС.
Бюджетна гаранция	Ангажимент за използване на бюджета на ЕС за компенсиране на евентуални загуби в случай на неизпълнение на задълженията на даден бенефициент във връзка със заем или капиталова инвестиция.
Бюджетна подкрепа	Пряк трансфер на помощ от ЕС към държавната хазна на дадена страна партньор при изпълнение на определени условия.
Бюджетни кредити	Сума, заделена в бюджета за конкретна цел. Бюджетът на ЕС включва бюджетни кредити за поемане на задължения и бюджетни кредити за извършване на плащания.
Бюджетни кредити за извършване на плащания	Налични средства за извършване на дадено плащане, след като са били изпълнени съответните условия.
Бюджетни кредити за поемане на задължения	Годишен таван за средствата, предоставяни от бюджета на ЕС за конкретни разходни позиции.
Вложени ресурси	Финансови, човешки, материални, административни или нормативни средства, използвани за изпълнението на даден проект или програма.
Въздействие	Дълготрайни последици от приключен проект или програма, които могат да бъдат социално-икономически, екологични или финансови.

Възстановим ДДС	ДДС, който данъчно задълженото лице може да приспадне от платимия на данъчните органи ДДС въз основа на това, че вече е платило тази сума за закупуването на стоки и услуги.
Външна граница	Граница, включваща летища и морски, езерни или речни пристанища, между държава — членка на ЕС, и държава извън ЕС.
Външна дейност	Дейности на ЕС за предоставяне на помощ и развиване на отношения с държави извън ЕС, в т.ч. чрез многостранни споразумения, както и с регионални или световни организации.
Външни (целеви) приходи	Приходи от външни източници, предвидени за конкретни цели.
Вътрешноведомствена консултация	Официална процедура, при която една служба на Комисията търси консултация или становище от други служби по отношение на определено предложение.
„Гаранция за младежта“	Схема на ЕС, в рамките на която на млади хора, загубили работата си или напуснали системата на официалното образование, в срок до 4 месеца се предлагат възможности за работа или професионално обучение.
Геопространствено заявление за помощ (GSAA)	Онлайн инструмент за подаване на заявления за земеделски помощи въз основа на площ.
Годишен доклад за контрола (ГДК)	Документ, изготвен от одитния орган на държавата членка, който се представя на Комисията като част от „пакета за предоставяне на увереност“ от държавата членка.

Годишен доклад за управлението и изпълнението (ГДУИ)	Доклад, който всяка година се изготвя от Комисията във връзка с нейното управление на бюджета на ЕС и постигнатите резултати. В доклада се обобщава информацията от годишните отчети за дейността на нейните генерални дирекции и изпълнителни агенции.
Годишен отчет за дейността (ГОД)	Доклад, изготвян от всяка генерална дирекция на Комисията, институция или орган на ЕС, в който са представени постигнатите резултати спрямо поставените цели, както и начинът, по който са използвани финансовите и човешките ресурси.
Голям проект	Финансиран от ЕС проект, чиито общи допустими разходи надвишават 50 млн. евро в сектори като транспорта, околната среда и енергетиката.
Грешка	Размер на средствата, които не е трябвало да бъдат изплатени от бюджета на ЕС. Грешка възниква, когато средствата не са използвани в съответствие с приложимите правила на ЕС или специфичните национални правила.
Група на ЕИБ	Европейска инвестиционна банка и Европейски инвестиционен фонд.
Данък върху добавената стойност (ДДС)	Косвен потребителски данък върху производството и разпространението на стоки и предоставянето на услуги, който се заплаща от крайния потребител.
Декларация за достоверност	Декларация, предоставяна от генерален директор на Комисията в рамките на неговия годишен отчет за дейността, относно изчерпателността и точността на отчетите, законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите операции, функционирането на системите за вътрешен контрол и спазването на

	принципа на добро финансово управление.
Декларация за достоверност (SoA)	Декларация, публикувана в Годишния доклад на ЕСП, в която са представени нейните одитни становища относно надеждността на отчетите на ЕС и редовността на операциите, свързани с тях.
Децентрализирана агенция	Независим орган на ЕС, създаден за неопределен период от време като център за експертни знания, който изпълнява задачи, допринасящи за развитието и изпълнението на дадена политика на ЕС.
Добро състояние на околната среда	Качествена цел, свързана със здравето, биологичното разнообразие, продуктивността и дългосрочната устойчивост на моретата и океаните.
Добро финансово управление	Управление на бюджета на ЕС в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
Доверителен интервал	Статистическа мярка за прецизността на резултатите от формирането на извадки, използвана при изчисляването на процента грешки.
Доверителен фонд „Беку“	Доверителен фонд на ЕС за подпомагане на стабилизацията и възстановяването в Централноафриканската република.
Доверителен фонд на ЕС	Администриран от ЕС фонд, който обединява финансови средства от различни източници с цел финансиране на действията на международната общност в случай на спешна ситуация или текуща криза, обикновено в развиващи се страни.
Допълняемост	Принцип, съгласно който финансирането от ЕС, особено в рамките на ЕСИ фондовете, трябва да бъде допълнено от национално финансиране, вместо да го замести.

Достижения на правото на ЕС	Съвкупност от всички правни норми на ЕС, в т.ч. законодателство, съдебни решения и други правни актове.
Държави по програмата („Еразъм+“)	Държавите — членки на ЕС, Северна Македония, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Сърбия и Турция.
Държавна помощ	Пряко или непряко държавно подпомагане за дружество или организация, което му дава предимство пред неговите конкуренти.
Държавна помощ <i>de minimis</i>	Ниво на държавна помощ, под което не е необходимо одобрение от Комисията.
Европейска система за национални и регионални сметки	Счетоводна рамка на ЕС за систематично и подробно описание на дадена икономика.
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)	Фонд на ЕС за финансиране на участието на ЕС в програми за развитие на селските райони.
Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ)	Специализиран доставчик на рисково финансиране за малките и средните предприятия в Европа. Част от Групата на ЕИБ.
Европейски социален фонд (ЕСФ)	Фонд на ЕС за създаване на възможности за образование и заетост и за подобряване на положението на хората, изложени на риск от бедност.
Европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ или ЕСИ фондове)	Петте основни фонда на ЕС, които съвместно осигуряват подкрепа за икономическото развитие в ЕС — Европейският фонд за регионално развитие, Европейският социален фонд, Кохезионният фонд, Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейският фонд за морско дело и рибарство.
Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	Фонд на ЕС за финансиране на преки плащания за земеделските производители и на мерки за

	регулиране или подпомагане на селскостопанските пазари.
Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР)	Фонд на ЕС, който подпомага рибарите в прехода към устойчиво рибарство, както и крайбрежните общности при диверсифицирането на тяхната икономика.
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	Фонд на ЕС, който укрепва икономическото и социалното сближаване в ЕС чрез финансиране на инвестиции за намаляване на различията между регионите.
Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)	Механизъм за подкрепа на инвестициите, създаден от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Комисията в рамките на Плана за инвестиции за Европа, с цел мобилизиране на частни инвестиции за проекти от стратегическо значение за ЕС.
Еднократна обща сума	Опростена форма на финансиране, с която се цели доближаване до размера на действителните разходи за дадена дейност.
Ежегодност	Бюджетен принцип, според който приходите и разходите в бюджета трябва да се осъществяват в рамките на финансовата година, за която се отнасят.
Екологизиране	Въвеждане на селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда. Използва се и за обозначаване на свързаната с тези практики схема за подпомагане на ЕС.
„Еразъм+“	Програма на ЕС за подпомагане на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа главно чрез предоставяне на студентите на възможност да учат и да придобиват опит в чужбина.

Ефект на изтласкване	Икономически ефект, при който увеличаването на държавните разходи води до спад в частните инвестиции.
Ефективен процент на обезпечаване (ЕПО)	Дял от потенциалните задължения, който трябва да бъде обезпечен от общия фонд „Провизии“.
Ефективност	Степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.
Ефикасност	Най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите [от Регламент (ЕС) 2018/1046].
Извадка по парична стойност (MUS)	Статистически метод за формиране на извадка, при който вероятността дадена операция да бъде избрана е пропорционална на нейния размер.
Извънреден доверителен фонд на ЕС за Африка	Доверителен фонд на ЕС за подкрепа на стабилността в региона Сахел (в т.ч. басейна на езерото Чад), Африканския рог и Северна Африка, който допринася за по-добро управление на проблемите на миграцията чрез преодоляване на първопричините за нея.
Изискуема ставка за ДДС	Процент, който се прилага към базата за начисляване на ДДС на всяка държава членка, за да се изчислят собствените ресурси на база ДДС.
Измама	Преднамерено и неправомерно използване на заблуда с оглед на придобиване на материално предимство чрез лишаване на друг субект от имущество или пари.
Изпълнение	Измерва до каква степен са постигнати целите на дадено действие, проект или програма, финансирани от ЕС, и каква е тяхната икономическа ефективност.
Изпълнителна агенция	Организация, която е създадена и управлявана от Комисията, за ограничен период от време, с цел

	изпълнение от нейно име и под нейна отговорност на конкретни задачи, свързани с програми или проекти на ЕС.
Изхвърляне на улов	Нежелан улов, който се изхвърля в морето.
Изчислен процент грешки	Статистическо изчисление на процента грешки, засягащи дадена популация, формирано въз основа на представителна извадка от операции.
Икономичност	Ресурсите се предоставят своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добрата цена.
Инициатива за младежка заетост (ИМЗ)	Програма на ЕС за подпомагане на млади хора, които не участват в никаква форма на образование, заетост или обучение, в региони с младежка безработица над 25 %.
Инициатива за МСП	Съвместен финансов инструмент на Комисията / Европейския инвестиционен фонд, който има за цел да улесни достъпа до финансиране за малките и средните предприятия.
Инструмент за спешна подкрепа (ИСП)	Инструмент на ЕС, който му позволява да подпомага своите държави членки при възникване на безпрецедентна по мащаб и въздействие криза с широкообхватни последици за гражданите.
Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа (ИССРМС — Глобална Европа)	Програма на ЕС по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., която съчетава няколко инструмента за външна дейност.
Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК)	Механизъм на ЕС, използван от държавите членки за управление и проверка на плащания към земеделските стопани в рамките на общата селскостопанска политика.

Интегриране	Системно съобразяване с конкретни приоритети (напр. равенство на половете, опазване на климата) във всички области на създаване и изпълнение на политики.
Интегриране на въпросите, свързани с климата	Включване на съображения, свързани с климата, във всички политики, инструменти, програми и фондове.
Интегрирани отчети за финансите и управленската отговорност	Набор от доклади относно бюджета на ЕС, които Комисията ежегодно изготвя и представя на Парламента и на Съвета в контекста на процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. В него се включват Годишният доклад за управлението и изпълнението (ГДУИ), консолидираните отчети на ЕС, докладът относно последващите действия във връзка с освобождаването от отговорност, както и дългосрочна прогноза относно бюджета на ЕС.
Интегрираща програма	Програма на Европейския инструмент за съседство, по която на множество страни може да се предоставя финансиране, ако изпълняват определени условия, в допълнение към основното им финансово подпомагане.
Капиталова инвестиция	Финансови средства, инвестирани в предприятие в замяна на дялово участие и дял от печалбата.
Ключов показател за изпълнение (КПИ)	Количествено измерима мярка за постигнатите резултати спрямо ключови цели.
Коефициент на Джини	Мярка за степента на неравенство в статистическа популация, като например доколко благосъстоянието на една държава или разпределението на приходите в нея се отклоняват от едно изцяло равномерно разпределение.

Количествено измерима грешка	При отчитането на резултатите от тестовете на операциите — класификация, използвана от ЕСП, когато може да бъде измерена стойността на засегната от грешки операция.
Комитет за координация на европейските структурни и инвестиционни фондове	Комитет на Комисията с мандат за обсъждане на прилагането на регламентите за структурните и инвестиционни фондове.
Конвергенция	Процес на изпълнение на конкретни икономически и нормативни критерии, през който минават държавите членки, които желаят да приемат еврото.
Консолидирани отчети	Обобщени отчети на всички институции, агенции и органи на ЕС, представени в един документ.
Корективен капацитет	Използвана от Комисията мярка за изчисляване на нивото на бъдещи корекции.
Кохезионен фонд (КФ)	Фонд на ЕС за намаляване на икономическите и социалните различия в ЕС чрез финансиране на инвестиции в държави членки, в които брутният национален доход на глава от населението е по-малък от 90 % от средния за ЕС.
Краен получател / получател	Физическо или юридическо лице, което получава безвъзмездна финансова помощ или заем от бюджета на ЕС или в крайна сметка се облагодетелства от дейност, финансирана от ЕС.
Краен продукт / услуга	Това, което е произведено или постигнато от даден проект, като например предоставяне на обучение или изграждане на път.
Кръстосано съответствие	Механизъм, при който плащанията за земеделските стопани са обвързани с изпълнението на изисквания за околната среда, безопасността на храните, здравето на животните

	и хуманното отношение към тях, както и за управлението на земята.
Кумулативен остатъчен риск	Разходи, които остават неправомерни в края на даден програмен период, след като са били предприети всички корективни мерки.
Лични предпазни средства (ЛПС)	Средства като маски за лице, ръкавици и защитни очила, които имат за цел да предпазят носителя от рискове за здравето или безопасността.
Логика на интервенция	Връзки между целите на дадено предложение, планираните ресурси и дейности и очакваните резултати и въздействие.
Макрофинансова помощ	Вид финансова помощ, която ЕС предоставя на държавите партньори, изпитващи затруднения, свързани с платежния баланс или бюджета.
Максимален интензитет на помощта	Общият размер на помощта, който може да бъде изплатен за дадена област на финансиране, изразен като процент от допустимите разходи. Максималният интензитет на помощта варира в зависимост от програмата и зависи от фактори като географското местоположение.
Малки и средни предприятия (МСП)	Определение за размера на дружества и други организации на базата на броя на заетите лица и на определени финансови критерии. „Малки предприятия“ са тези, които имат по-малко от 50 служители и оборот или балансово число до 10 млн. евро. „Средни предприятия“ са тези, които имат по-малко от 250 служители и оборот до 50 млн. евро или балансово число до 43 млн. евро.
Мандат на ЕИБ за външно кредитиране	Мандат на ЕИБ, предоставен от ЕС и гарантиран с неговия бюджет, за провеждане на операции по финансиране в държави партньори.

Маркер от Рио	Определен от ОИСР маркер, измерващ до каква степен дадена дейност допринася за постигането на целите на конвенциите от Рио.
Междинно звено	Организация, като например национална публична или частна структура, НПО или децентрализирана агенция на ЕС, на която е възложено да администрира финансови средства на ЕС при пряко или споделено управление.
Междинно плащане	Плащане по проект или програма на ЕС, което се извършва след като бенефициентите са постигнали дадена междинна цел/ключов етап, определена в договора или споразумението за безвъзмездна финансова помощ.
Международен съвет за изследване на морето (ICES)	Междуправителствена организация за морски науки, чиято цел е да развива и споделя научни знания относно състоянието и устойчивото използване на моретата и океаните.
Международен термоядрен експериментален реактор (ITER)	Международен изследователски проект, управляван като партньорство между ЕС и различни държави, чиято цел е да демонстрира научната и технологичната приложимост на пълномащабен реактор за термоядрен синтез.
Международни одитни стандарти (МОС)	Стандарти за финансов одит, изготвени от Международната федерация на счетоводителите.
Метаданни	Данни, с помощта на които се дефинират и описват други данни.
Механизъм за възстановяване и устойчивост (МВУ)	Механизъм на ЕС за финансова подкрепа с цел смекчаване на икономическото и социалното въздействие на пандемията, предизвикана от Covid-19, и стимулиране на възстановяването, като същевременно се насърчава

	екологичната и цифровата трансформация.
Механизъм за гарантиране на заеми за магистри по програма „Еразъм+“	Инициатива, управлявана от Европейския инвестиционен фонд от името на Европейската комисия, която гарантира заеми за следдипломни обучения в чужбина и улеснява получаването на финансиране за студенти.
Механизъм за гражданска защита на Съюза (rescEU)	Система, която цели да засили координацията и сътрудничеството между ЕС и неговите държави членки по отношение на предотвратяването, подготовката и реагирането при природни и причинени от човека бедствия.
Механизъм за свързване на Европа (МСЕ)	Инструмент на ЕС за предоставяне на финансова подкрепа за създаването на устойчива взаимосвързана инфраструктура в секторите на енергетиката, транспорта и информационните и комуникационните технологии.
Механизъм за справедлив преход	Инструмент на ЕС за насърчаване на прехода към неутрална по отношение на климата икономика и за подпомагане на общностите и регионите, които са финансово най-силно засегнати от този преход.
Митнически кодекс на Съюза	Основен законодателен акт на ЕС в областта на митническото дело.
Многогодишна финансова рамка (МФР)	План за разходите на ЕС, който определя приоритети (въз основа на целите на политиките) и максимални стойности, разпределени в седем основни функции, обикновено за седемгодишен период. МФР осигурява структурата, в рамките на която се определят годишните бюджети на ЕС, като ограничава средствата за всяка категория на разходи.
Морска защитена територия	Морска територия, определена по закон или по друг начин, за опазване

	и поддържане на биологичното разнообразие, природните ресурси и обектите на културното наследство.
Мультиплициращ ефект	Налице е когато определено изменение на вложените ресурси, като например инвестиции или гаранции от ЕС, води до по-голямо изменение на крайните продукти, като например на цялостна инвестиция.
Нареждане за събиране на вземания	Документ, с който се изисква плащането на дължима сума.
Научен, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР)	Експертен орган, назначен от Комисията за да подпомага изпълнението на общата политика в областта на рибарството.
Национален координационен център (НКЦ)	Орган, който координира дейностите между органите за наблюдение на границите на държавите членки и служи като център за обмен на информация помежду им и с Фронтекс.
Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)	Документ, в който се излагат планираните от дадена държава членка реформи и инвестиции по Механизма за възстановяване и устойчивост.
Национална насърчителна банка или институция	Финансова институция, създадена от правителството с цел предоставяне на финансиране за икономическо развитие.
Необвързано с производството подпомагане [на доходите]	Плащания на ЕС за земеделските стопани, които не са обвързани с производството на конкретен селскостопански продукт.
Непреки разходи	Разходи, извършени от бенефициент, които не са пряко свързани с определен проект или действие на ЕС, като например постоянни непреки разходи или други административни разходи.
Непряко управление	Метод за изпълнение на бюджета на ЕС, при който Комисията възлага

	задачи по изпълнението на други субекти (като трети държави и международни организации).
Неразплатени поети задължения	Сбор на поетите задължения, по които все още не извършени съответните плащания.
Нередност	Нарушение на правила на ЕС (или на съответната държава) или на договорни задължения.
Ниво на усвояване	Процент на общия размер средства, отпуснати от даден финансов инструмент за крайните бенефициенти.
Обвързано с производството подпомагане	Плащания от ЕС за земеделските стопани за производството на конкретен селскостопански продукт.
Образователна мобилност	Образование или обучение в друга държава.
Общ допустим улов	Максималното количество риба, което може да бъде уловено от даден рибен запас всяка година съгласно общата политика в областта на рибарството.
Общ преглед на изпълнението на програмите (ОПИП)	Приложение към годишния доклад за управлението и изпълнението (ГДУИ), в което се обобщават всички програмни декларации, включително избрани програмни показатели.
Общ регламент за групово освобождаване (ОРГО)	Регламент на ЕС, с който се позволяват определени мерки за държавна помощ, без да е необходимо уведомяване на Комисията.
Общ режим на обвързаност с условия	Система, в рамките на която, за да получава финансиране от ЕС, държавата членка следва да спазва принципите на върховенството на закона.
Общ фонд „Провизии“ (ОФП)	Фонд за покриване на потенциални задължения, произтичащи от финансови инструменти, бюджетни гаранции и финансова помощ.

Обща политика в областта на рибарството	Рамка на ЕС за управление на рибните запаси и рибарството, чиято концепция е да осигурява устойчивост на рибните запаси и стабилни доходи за риболовната общност.
Обща политика за сигурност и отбрана (ОПСО)	Област от външната политика на ЕС, която се фокусира върху капацитета за сигурност и отбрана.
Обща рамка за мониторинг и оценка (ОРМО)	Правила и процедури за оценка на изпълнението на общата селскостопанска политика.
Обща рамка за управление на риска (ОРУР)	Рамка за митнически контрол от държавите членки, която се основава на обмен между митническите администрации на информация за риска и анализ на риска.
Обща селскостопанска политика (ОСП)	Политика на ЕС, която включва субсидии и редица други мерки, разработени, за да гарантират продоволствена сигурност, да осигурят добър жизнен стандарт на земеделските стопани в ЕС, да насърчават развитието на селските райони и да опазват околната среда.
Обществени поръчки	Закупуване от публичен орган или друга организация на продукти, услуги и строителни дейности посредством открита и състезателна процедура, с цел постигане на качество и икономическа ефективност.
Ограничение на обхвата	Отбелязване в одитен доклад на всички области, за които одиторът не е могъл да достигне до заключение, и които вследствие на това не са обхванати от одитното становище.
Одит на съответствието	Одит, който има за цел да определи чрез събирането на данни дали дадена дейност се извършва при спазване на приложимите правила и разпоредби, както и на условията на съществуващите споразумения или договори.

Одитен орган (ОО)	Независим национален орган, който е натоварен с отговорността да одитира системите и операциите на дадена разходна програма на ЕС.
Одитна следа	Документиране на протичането на дадена операция, което показва начина, по който даден първичен документ е трансформиран в счетоводен запис и впоследствие — отразен в счетоводните отчети на предприятието.
Оперативна програма (ОП)	Основна рамка за изпълнение на финансираните от ЕС проекти в областта на политиката на сближаване за определен период, която отразява приоритетите и целите, установени в споразуменията за партньорство между Комисията и отделните държави членки.
Оперативна съвместимост	Способност на една система да комуникира и работи с други системи, включително чрез обмен на данни.
Операция	Вписана в отчетите на ЕС операция, като например извършено плащане или получен приход.
Опис на БНД	Списък на процедурите, статистическите данни и другите елементи, използвани за изчисляване на БНД.
Опростени варианти за разходите (ОВР)	Подход за определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ чрез методи като например стандартни разходи за единица продукт, финансиране с единна ставка или фиксирани общи суми, а не въз основа на действителните разходи на бенефициентите. Разработени са с цел намаляване на административната тежест.
Ортофотокарта	Въздушна снимка, която коригира надморската височина, наклона и топографията на повърхността с цел

	уеднаквяване на измерванията от разстояние.
Освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета	Годишно решение на Европейския парламент, с което на Комисията се дава окончателно одобрение за нейното изпълнение на бюджета.
Отворен въпрос, свързан с ТСП	Резерва, изразена от Комисията относно данните за ТСП в отчетите за приходите на дадена държава членка.
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	Държави и територии, които не са част от ЕС, но са свързани конституционно с три от неговите държави членки (Дания, Франция и Нидерландия).
Отмяна на бюджетни кредити	Освобождаване от Комисията на всички или на част от неусвоените бюджетни кредити за поемане на задължения.
Оценка на въздействието	Анализ на вероятните (предварителен анализ) или действителните (последващ анализ) ефекти от дадена инициатива на политиката или друго предприето действие.
Оценка по стълбове	Оценка на Комисията на правилата и процедурите, прилагани при непряко управление, с цел да се осигури равнище на защита на финансовите интереси на ЕС, еквивалентно на това при пряко управление.
Пазарна мярка	Публична интервенция на селскостопанските пазари с цел смекчаване на последиците от спада на цените и от структурните трудности чрез специфична за сектора подкрепа (напр. по отношение на плодовете и зеленчуците, винопроизводството, мляко в училищата).

<p>Пакет от документи за предоставяне на увереност</p>	<p>Набор от документи, който дадена държава членка представя на Комисията във връзка с ЕСИ фондовете. Тези документи включват годишни отчети, обобщение, доклад за контрола, декларация за управлението и одитно становище.</p>
<p>Подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)</p>	<p>Схема на ЕС за кредитиране, подпомагаща мерки за запазване на работни места с цел намаляване на безработицата и загубата на доходи, причинени от пандемията от COVID-19.</p>
<p>Поети задължения</p>	<p>Заделена в бюджета сума за финансиране на конкретна разходна позиция, напр. договор или споразумение за отпускане на безвъзмездна финансова помощ. Поемането на задължение изисква наличие на съответни бюджетни кредити за поемане на задължения.</p>
<p>Показател за резултати</p>	<p>Измерима променлива, предоставяща информация за оценка на непосредствените ефекти от подпомаганите проекти върху целевата популация.</p>
<p>Последваща оценка</p>	<p>Независима оценка на ефективността, ефикасността, съгласуваността, уместността и европейската добавена стойност на даден приключен проект или програма.</p>
<p>Последващи митнически проверки</p>	<p>Митнически проверки, които се извършват след освобождаване на стоките от митническите органи.</p>
<p>Постоянно затревени площи</p>	<p>Земеделска земя, на която се отглеждат треви или други тревни фуражни култури за повече от пет последователни години.</p>
<p>Право на получаване на плащане</p>	<p>Прехвърляемо право, съгласно което активен земеделски стопанин може да получава подпомагане от ЕС, след като го заяви заедно с допустимата за подпомагане земеделска земя.</p>

Праг на същественост	Праг, над който се счита, че установените грешки в дадена одитирана популация или набор от финансови отчети се отразяват върху точността и надеждността.
Преговорна глава	Една от целевите области от достиженията на правото на ЕС в контекста на преговорите за присъединяване със страните кандидатки.
Представителен процент грешки	Статистическо изчисление на грешките, които засягат дадена популация, основащо се на представителна извадка от операции от тази популация.
Представителна статистическа извадка	Прилагане на статистически техники при съставянето на извадка, която да отразява характеристиките на популацията, от която е взета.
Презаселване	Придвижването на бежанци от държава, в която са поискали убежище, към друга държава, която се е съгласила да ги приеме, и която в крайна сметка им предоставя статут на постоянно пребиваващи.
Преки помощи / преки плащания	Плащания за подпомагане, предимно помощ, обвързана с площ, които се предоставят пряко на земеделските стопани в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието.
Преки разходи	Разходи, извършени от бенефициент, които са свързани конкретно с определен проект или действие на ЕС.
Пренасяне на бюджетни кредити	Прехвърляне на неизползвани бюджетни кредити от една финансова година към следващата, при спазване на определени условия.
Преходен инструмент	Инструмент, който осигурява непрекъснатост на финансирането от една схема за финансиране към друга.

Приключване	Уреждане на финансовите задължения по отношение на дадена програма или фонд на ЕС чрез изплащане на дължимото салдо към дадена държава членка или друга страна бенефициент или възстановяване на средства от нея.
Приоритетна ос	Ключова цел на оперативна програма, подразделена на един или повече инвестиционни приоритета.
Проверка чрез мониторинг	Използване на спътникови данни за осигуряване на редовни наблюдения на земеделската дейност и за отправяне на предупреждение към земеделските стопани при потенциално неспазване на правилата на схемата за преки плащания по всяко време през вегетационния период.
Провизия	Счетоводен термин, с който се обозначава най-доброто приблизително изчисление на вписано в баланса вероятно бъдещо задължение с неопределен срок или размер.
Програма	Средство за постигане на конкретни цели на политиката на ЕС, обикновено чрез съфинансирани проекти.
Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV)	Програма за защита и утвърждаване на правата и ценностите на гражданите и за насърчаване на демократичното участие, по-специално чрез подкрепа на неправителствени организации.
Програма „ЕС в подкрепа на здравето“ (EU4Health)	Програма за действия на ЕС в областта на здравето за периода 2021—2027 г.
Програма за развитие на селските райони (ПРСР)	Набор от одобрени от Комисията национални или регионални многогодишни цели и действия за изпълнение на политиката на ЕС за развитие на селските райони.
Програма на ЕС за заетост и социални иновации (EaSI)	Програма на ЕС, която подкрепя заетостта и социалната закрила/целите за приобщаване на стратегия „Европа 2020“.

Програмен период	Периодът, в рамките на който се планира и изпълнява дадена разходна програма на ЕС.
Програмна декларация	Обосновка на бюджетните кредити за оперативни разходи, която се изисква от Комисията за всяка разходна програма в проекта на годишния бюджет, и се изчислява чрез показатели въз основа на изпълнението от предходни години.
Програмни органи	Събирателен термин за управляващите, сертифициращите и одитните органи при разходите в областта на сближаването.
Програмни разчети	Документ, изготвен от страна партньор и одобрен от Европейската комисия, в който се определя дейността по сътрудничество или развитие, която трябва да бъде извършена, както и необходимите финансови, човешки и материални ресурси.
Проект на коригиращ бюджет	Предложение от Комисията за изменение на бюджета на ЕС по време на неговото изпълнение.
Производство за установяване на нарушение	Процедура на Комисията за предприемане на действия срещу държава членка на ЕС, която не спазва своите задължения, произтичащи от законодателството на ЕС.
Професионална преценка при съставяне на извадката	За разлика от съставянето на статистическа извадка при тази процедура одиторът прилага дискреционна преценка при подбора на специфични елементи от популацията за одитни тестове, за да изпълни предварително определени критерии.
Процент на провизиране	Процент от одобрено финансово задължение, което трябва да бъде отразено като провизия.

Процент остатъчни грешки / процент остатъчен риск / общ процент остатъчни грешки (RER/RRR/RTER)	Частта от дадена популация, която не се счита за редовна, след като се вземе предвид резултатът от всички процедури за контрол, възстановявания на неправомерно изплатени суми и корекции.
Процес на надзорен преглед и оценка (ПНПО)	Годишна оценка на риска на големите банки под пряк надзор от ЕЦБ по отношение на четири критерия: бизнес модел, управление и риск, капитал и ликвидност.
Пряко управление	Управление на фонд или програма на ЕС само от Комисията, за разлика от споделеното управление или непрякото управление.
Работен документ на службите на Комисията (SWD)	Необвързващ документ на Комисията, изготвен с цел обсъждане в рамките на институцията или извън нея.
Разлика между дължимите и събраните мита	Разликата между размера на вносните мита, които се очаква да бъдат събрани за икономиката като цяло, и действително събраните мита.
Разплащателна агенция (РА)	Орган, определен от държавата членка за администриране на разходите на ЕС в областта на земеделието.
Разпоредител с бюджетни кредити	Лице, което отговаря за изпълнението на приходите и разходите на даден орган на ЕС.
Регистър на изключенията	Документ, в който се посочват отклоненията от установените контроли и процедури, включително техните причини и въздействие.
Регламент „Омнибус“	Изменение от 2018 г. на Финансовия регламент, което променя и опростява финансовите правила на ЕС и бюджетното управление.
Регламент за общоприложимите разпоредби (ROP)	Регламент, в който се определят приложимите правила за петте Европейски структурни и инвестиционни фонда (ЕСИФ).

Редовност / Законосъобразност и редовност	Степен на съответствие на дадена операция или дейност с приложимите правила и разпоредби и всички договорни задължения.
Резерв за изпълнение	Сума от бюджета, отпусната за разходите на Европейските структурни и инвестиционни фондове, която се задържа, докато не бъдат изпълнени определени цели.
Резерва	Слабост, посочена от генералните директори в предоставяната от тях декларация за достоверност в Годишния отчет за дейността.
Резерва, свързана с БНД	Резерва относно изчислението от дадена държава членка на собствените ѝ ресурси на база БНД.
Резерва, свързана с ДДС	Резерва относно изчисляването от държава членка на собствените ѝ ресурси на база ДДС.
Резултат	Непосредственият ефект от проект или програма след тяхното приключване, като например подобряване на пригодността за заетост на участниците в даден курс или осигуряване на по-добра достъпност след изграждането на нов път.
Решение за отвъдморско асоцииране	Решение, с което се установява партньорство между ЕС и неговите отвъдморски страни и територии, за да се подпомогне тяхното устойчиво развитие и да се насърчат ценностите и стандартите на ЕС.
Риболовен натиск	Въздействие на риболова върху рибните популации.
Риск, свързан с разкриването	Риск от това одиторът да не установи дадено отклонение от правилата, което не е било коригирано от вътрешния контрол на одитирания обект.
Сертификат за финансовите отчети (СФО)	Документ, удостоверяващ допустимостта на разходите, заявени

	от бенефициентите в техните искания за плащане.
Сертифициращ орган	Орган, определен от държава членка за сертифициране на точността и съответствието на отчетите за разходите и на исканията за плащане.
Сертифициращ орган в областта на земеделието	Във връзка с разходите в областта на земеделието — публична или частна организация, която е определена от дадена държава членка за сертифициране на надеждността на годишните отчети на акредитирана разплащателна агенция, както и на законосъобразността и редовността на операциите, свързани с тях.
Система за идентификация на земеделските парцели (СИЗП)	База данни за земеделската земя в държавите членки, използвана при плащанията на преките помощи в рамките на общата селскостопанска политика и при проверките на допустимостта на заявленията на земеделските стопани.
Собствени ресурси	Средствата, използвани за финансиране на бюджета на ЕС.
Собствени ресурси на база данък върху добавената стойност / собствени ресурси на база ДДС	Собствени ресурси на ЕС, които представляват определена част (изискуема ставка) от ДДС, събран от всяка държава членка.
Софтуерен пакет eGrants	Онлайн платформа на Комисията за управление на цялостния цикъл на отпускане и усвояване на безвъзмездна финансова помощ от ЕС за научни изследвания.
Специален инструмент	Инструмент, който позволява на ЕС да мобилизира допълнителни средства в отговор на непредвидени обстоятелства като кризи и извънредни ситуации.
Споделено управление	Метод за изпълнение на бюджета на ЕС, при който, за разлика от прякото управление, Комисията делегира на държавите членки задачи по

	изпълнението, като същевременно запазва крайната отговорност.
Споразумение за делегиране	Споразумение с физически или юридически лица в някои области на политика, което има за цел усвояването на средства от ЕС в режим на непряко управление.
Споразумение за партньорство (СП)	Споразумение между Комисията и държава членка или трета(и) държава(и) в контекста на разходна програма на ЕС, в което се определят например стратегически планове, инвестиционни приоритети, условия за търговия или отпускане на помощ за развитие.
Споразумение за финансиране	Споразумение между Комисията и организация, която изпълнява дейности в режим на непряко управление и която е доказала способността си да управлява средства на същото равнище както Комисията.
Споразумение от Котону	Договор между ЕС, неговите държави членки и държавите от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн, който има за цел да насърчава икономическото, социалното и културното развитие, мира и сигурността, както и установяването на стабилна и демократична политическа среда.
Статистическа извадка	Метод за съставяне на извадки с помощта на статистически инструменти, използван при одитните тестове, за да се осигурят представителни резултати.
Страна — бенефициент на Кохезионния фонд	Държава — членка на ЕС, която е допустима за подпомагане по Кохезионния фонд.
Страна кандидатка	Държава, чиято кандидатура за присъединяване към ЕС е официално призната от Европейския съвет.

Страни потенциални кандидатки	Държава или територия, която има ясна перспектива за присъединяване към ЕС в бъдеще, но все още не е получила статут на страна кандидатка.
Стратегия „Европа 2020“	Стартирана през 2010 г. десетгодишна стратегия на Европейския съюз за насърчаване на растежа и за създаване на работни места.
Схема за единно плащане на площ (СЕПП)	Свързана с площ схема за селскостопански плащания, прилагана в десет държави членки като преходна мярка, по която земеделските стопани получават стандартен размер помощ на хектар. Всички останали държави членки прилагат основната схема за плащане.
Схема за основно плащане (СОП)	Селскостопанска схема на ЕС, по която се извършват плащания към земеделски производители въз основа на допустима земеделска площ.
Счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване	Счетоводен метод, при който приходите се признават, когато възникнат, а разходите — когато станат дължими, а не когато съответно приходите са получени, а разходите са платени.
Съвместна помощ за подкрепа на проекти в европейските региони (JASPERS)	Партньорство за техническа помощ между Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, което предоставя независими консултации на държавите бенефициенти относно подготовката на проекти, които могат да бъдат съфинансирани от ЕС.
Съвместно предприятие	Орган на ЕС, създаден съвместно с партньорска организация с цел осъществяване на проект или дейност в областта на научните изследвания и технологиите.
Съгласувателна процедура	Процедура, при която Комисията обсъжда резултатите от своите контролни проверки с проверяваните

	органи или служби, за да се увери, че тези резултати са надлежно обосновани.
„Творческа Европа“	Програма на ЕС за подпомагане на секторите на културата и творчеството.
Техническа помощ	Финансова подкрепа, която има за цел да подпомага заинтересованите страни при изпълнението на програми и проекти, финансирани от ЕС.
Традиционни собствени ресурси (ТСР)	Приходи на ЕС, събирани от мита и налози върху захарта.
Трансевропейска мрежа (TEN)	Мрежа от трансгранични транспортни, енергийни и телекомуникационни инфраструктури, създадена с цел подпомагане и подобряване на функционирането на единния пазар на ЕС чрез улесняване на свободното придвижване на хора, стоки и услуги.
Туининг	Механизъм за изграждане на капацитет в специализирани области, при който определен орган или организация в държава партньор получава подкрепа от еквивалентен орган от друга държава членка на ЕС.
Управляващ орган (УО)	Национален, регионален или местен орган (публичен или частен), на който държавата членка е възложила да управлява финансирана от ЕС програма.
Уравняване (на авансови плащания)	Процес, при който Комисията приема авансово финансираните разходи и установява размера на оставащото финансиране, дължимо на бенефициентите.
Уравняване на сметки	Годишен процес, чрез който Комисията, след извършване на проверки, приема исканите от изпълнителните органи и партньори суми за плащане.

Уравняване по съответствие	Процес, при който Комисията проверява дали дадена държава членка е използвала правомерно земеделските фондове, които са на нейно разположение, както и дали нейните системи за управление и контрол функционират ефективно.
Уреждане на финансови задължения (сетълмент)	Изплащане на дължимото салдо към държава членка или възстановяване на средства от нея, с цел приключване на програма на ЕС.
Усвояване	Степен (обикновено изразена като процент) на изразходване на отпуснатите на държавите членки средства от ЕС за допустими проекти.
Условен подход	Подход на Комисията в проекти с множество донори, при който финансирането от ЕС се обединява със средствата от други донори и не се заделя за конкретни разходни елементи.
Условно задължение	Потенциално задължение за плащане, което може да възникне в зависимост от резултата от дадено бъдещо събитие.
Устойчив риболов	Риболовни практики, които не изчерпват рибните запаси и свеждат до минимум въздействието върху околната среда.
Устойчиво развитие	Подход за развитие, който взема предвид дългосрочни изисквания, като например дълготрайност на резултатите, опазване на околната среда и природните ресурси, социална и икономическа справедливост.
Факторен доход от земеделска дейност	Доходи от селско стопанство, с разбивка по съставни части (земя, труд и капитал).

Финансов инструмент / финансов инженеринг	Финансово подпомагане от бюджета на ЕС, което може да бъде под формата на капиталови или квазикапиталови инвестиции, заеми или гаранции или други инструменти за поделяне на риска.
Финансов посредник	Субект, който служи като връзка между управителя на фонда на даден финансов инструмент и крайните получатели.
Финансов регламент	Правила, които регламентират начина на съставяне и използване на бюджета на ЕС, както и свързаните с това процеси като вътрешен контрол, докладване, одит и освобождаване от отговорност.
Финансов резултат	Резултатът за годината, представен в консолидираните отчети на ЕС, който представлява разлика между приходите и разходите.
Финансова корекция	Мярка за защита на бюджета от разходи, които са неправомерни или свързани с измама, чрез отнемане или възстановяване на средства за компенсиране на плащания, извършени погрешно в рамките на финансирани от ЕС проекти или програми.
Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD)	Фонд на ЕС за подкрепа на действията на държавите членки за предоставяне на хранителни продукти и друго основно материално подпомагане на най-бедните групи в обществото.
Фонд за справедлив преход (ФСП)	Фонд на ЕС за подпомагане на общностите и регионите, които са най-засегнати финансово от прехода към неутрална по отношение на климата икономика.
„Хоризонт 2020“	Програма на ЕС за научни изследвания и иновации за периода 2014—2020 г.
„Хоризонт Европа“	Програма на ЕС за научни изследвания и иновации за периода 2021—2027 г.

Хоризонтална резерва	Вид специфична резерва за БНД от междусекторно естество.
Целева област	Приоритет от второ ниво за ЕС в областта на развитието на селските райони.
Целеви приходи	Средства, постъпващи в бюджета на ЕС, които могат да бъдат използвани само за предварително определена цел.
Цели за устойчиво развитие	Седемнадесет цели, определени в Програмата на ООН за устойчиво развитие за периода до 2030 г., за насърчаване на действията на всички държави в области от решаващо значение за човечеството и планетата.
Чувствителна функция	Работно място или позиция със значителна автономност или изпълнителни правомощия, с които е възможно да бъде злоупотребено с цел лична финансова или друга изгода.
Щатно разписание	Максимален брой налични работни места в институция или орган на ЕС, по категория труд и степен на възнаграждение.
АВАС	Информационната система на Комисията за изпълнение и мониторинг на всички бюджетни и счетоводни операции.
EU13	13-те държави членки, които са се присъединили към Европейския съюз от 2004 г. досега (България, Чешка република, Естония, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словения и Словакия).
InvestEU	Механизъм за подкрепа на инвестициите с цел мобилизиране на частни инвестиции за проекти от стратегическо значение за ЕС. През 2021 г. той наследява ЕФСИ.

LIFE	Финансов инструмент, който подпомага изпълнението на политиката на ЕС в областта на околната среда и климата чрез съфинансиране на проекти в държавите членки.
NEET лице	Лице, което не е заето с работа, учене или обучение.
NextGenerationEU (NGEU)	Пакет за финансиране, който има за цел да помогне на държавите — членки на ЕС, да се възстановят от икономическото и социалното въздействие на пандемията от COVID-19.
REACT-EU	Програма в рамките на NextGenerationEU, по която се предоставя допълнително финансиране за съществуващите програми в областта на сближаването с цел да се подпомогне възстановяването от кризата, като същевременно се насърчава екологичната и цифровата трансформация.